

پژوهش بودجه

بررسی بخش دوم لایحه بودجه سال ۱۴۰۴ کل کشور؛ حوزه دین، ارشاد اسلامی و اوقاف

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در اسفند ۱۴۰۳ پژوهشی منتشر کرده است که نشان می‌دهد؛ مجموع اعتبارات دستگاه‌های دین در لایحه بودجه سال ۱۴۰۴ به بیش از ۴۰ هزار میلیارد تومان رسیده و با رشد ۲۵.۳ درصدی نسبت به سال گذشته، نشان‌دهنده توجه بیشتر به این حوزه است. همچنین، محوریت بخشیدن به اسناد کلان سیاستی می‌تواند به بهبود انضباط دستگاهی و افزایش شفافیت عملکردی کمک کند.

مجموع اعتبارات دستگاه‌های دین در لایحه بودجه سال ۱۴۰۴، بیش از ۴۰ هزار میلیارد تومان برآورد شده است. سهم این دستگاه‌ها از کل بودجه فرهنگ در قانون ۱۴۰۳ و لایحه بودجه سال ۱۴۰۴، به ترتیب ۳۹.۳۳ و ۳۱.۲۵ درصد بوده و سهم این حوزه از مصارف بودجه عمومی دولت در لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ و لایحه بودجه سال ۱۴۰۴، به ترتیب ۱.۱۴ و ۰.۷۵ درصد است. به‌طور کلی اعتبارات دستگاه‌های دین در لایحه مزبور حدوداً ۲۵.۳ درصد رشد داشته است که «آستان مقدس حضرت امام خمینی (ره)» (با رشد ۸۲.۴۴ درصدی) و سازمان اوقاف و امور خیریه با درصد رشد ۷.۰۱ بیشترین و کمترین درصد رشد مجموع اعتبارات را در میان دستگاه‌های مربوطه داشته‌اند. در لایحه پیشنهادی، سهم حوزه دین از بودجه فرهنگ با کاهش ۸ درصدی نسبت به سال ۱۴۰۳، به ۳۱.۲ درصد رسیده است. در همین راستا، از مهم‌ترین چالش‌های اعتبارات این بخش، عدم رشد شایسته اعتبارات هزینه‌ای، به‌ویژه در نسبت با مسائلی مانند اثر تورم سالیانه بر هزینه‌های جاری و نیروی انسانی است. از آنجایی که رشد اعتبارات هزینه‌ای فقط ۲۵ درصد است و سازمان‌ها بیش از ۵۵ درصد از اعتبارات هزینه‌ای خود را صرف جبران خدمات کارکنان می‌کنند، انتظار می‌رود که رشد سالیانه تناسبی منطقی با وضعیت این سازمان‌ها داشته باشد.

یکی از اقدامات تأثیرگذار در بخش دوم لایحه بودجه سال ۱۴۰۴ را می‌توان محوریت بخشیدن به اسناد کلان سیاستی مانند سند «استقرار سازوکار راهبری و پشتیبانی از مساجد» در توزیع اعتبارات موضوع بند «ث» تبصره «۸» بخش اول قانون بودجه سال ۱۴۰۴ دانست که در صورت رفع نواقص و کاستی‌هایی مانند اصلاح نگاهت نهادی اجرای این اسناد در جدول ۱۲ لایحه، می‌تواند در ایجاد انضباط دستگاهی، جلوگیری از موازی کاری و هدر رفت منابع و امکانات، منظم نمودن سلسله‌مراتب سیاست‌گذاری در حوزه‌های موضوعی، افزایش شفافیت عملکردی و امکان ارزیابی عملکرد دستگاهی توسط دستگاه‌های ناظر اثرگذار باشد.